

GyógyHírek

Az Ön
INGYENES
példánya

Amit a védőoltásokról
tudni kell

Játékok a szobában

Az új G épület

„100 ÉVE
A GYERMEKEKÉRT”

Ügyeletek

rendelési ideje és telefonszáma

Házi gyermekorvosi kijáró ügyelet: a VIII., IX., X., XIII., XV., XVI., XVII., XVIII., XIX., XX., XXI., XXIII. kerület gyermeklakosai részére munkanapokon 20 óra és másnap reggel 8 óra között, hétvégén és munkaszüneti napokon 8-20 óra között: a Heim Pál Gyermekkórház látja el. Telefonszáma: 264-3314, 264-7481, 320-8403.

Ambuláns ügyelet: szombat, vasárnap, munkaszüneti napon 8-20 óra között a VIII., IX., X., XVI., XVII., XVIII., XIX., XX., XXI., XXIII. kerület gyermeklakosai részére a Heim Pál Gyermekkórház, Budapest, VIII., Üllői út 86. szám alatt felkereshető.

Régiók:

1. régió: Buda I., II., III., XI., XII., XXII. kerület
+ budaörsi, pilisvörösvári, szentendrei kistérség

2. régió: Észak- és Közép-Pest IV., V., VI., VII., X., XIII., XIV., XV., XVI., XVII. kerület
+ aszódi, dunakeszi, gödöllői, szobi, váci, veresegyházi kistérség

3. régió: Dél-Pest VIII., IX., XVIII., XIX., XX., XXI., XXIII. kerület
+ ceglédi, dabasi, nagykátai, gyáli, monori, ráckevei kistérség

Traumatológia ügyeletek:

Régió	1.	2.	3.
Hétfő	Szent János	Bethesda	Heim Pál
Kedd	Szent János	Madarász	Péterfy Kh. Fiumei úti tph.
Szerda	Szent János	Bethesda	Heim Pál
Csütörtök	Szent János	Madarász	Péterfy Kh. Fiumei úti tph.
Péntek	Szent János	Bethesda	Péterfy Kh. Fiumei úti tph.
Szombat	Szent János	Heim Pál	Heim Pál
Vasárnap	Szent János	Madarász	Madarász

Égés ügyeletek:

Az 1. régióban a Szent János Kórház, a 2. és 3. régióban a Bethesda Gyermekkórház tart minden nap ügyeletet.

Pseudocroup

Hétfő: Szent László Kh.
Kedd: Szent László Kh.
Szerda: Szent László Kh.
Csütörtök: I. Gyermek kl.
Péntek: Szent László Kh.
Szombat: I. Gyermek kl.
Vasárnap: Szent László Kh.

A SE ÁOK I.sz. Gyermekklinikája a pseudocroupban szenvedő gyermeket szükség esetén a hét más napján is átveszi.

Sebészeti ügyeletek:

Régió	1.	2.	3.
Hétfő	Szent János	Bethesda	Heim Pál
Kedd	Szent János	Madarász	I. Gyermek kl.
Szerda	Szent János	Bethesda	Heim Pál
Csütörtök	Szent János	Madarász	I. Gyermek kl.
Péntek	Szent János	Bethesda	II. Gyermek kl.
Szombat	Szent János	Heim Pál	Heim Pál
Vasárnap	Szent János	Madarász	Madarász

Fővárosi Önkormányzat
HEIM PÁL GYERMEKKÓRHÁZ
1039 Budapest, Üllői út 86.
Levelezési cím: 1958 Bp. Pf. 66.
Tel.: 06 1 459-9100, Fax: 06 1 459-9154
Honlap: www.hpgyk.hu

Az OBSI csak traumatológiai eseteket lát el, de nem vesz fel csecsemősérülteket és égési sérült gyerekeket.
A SE ÁOK I. és II. Gyermekgyógyászati Klinika csak egy éven aluli traumatológiai esetet lát el – idősebbet nem!
AMBULÁNS ÜGYELET: Minden szombaton, vasárnap és munkaszüneti napokon 8-20 óráig a Heim Pál Gyermekkórházban.

A gyermekügyeletekben részt vevő kórházak címe, telefonszáma:

Kórház neve:	Címe:	Tel.:
Heim Pál Gyermekkórház (HP) (Üllői úti telephely)	VIII., Üllői út 86.	459-9100
Heim Pál Gyermekkórház (HP) (Madarász utcai telephely)	XIII., Madarász u. 22-24.	450-3700
Szt. János Kórház (János)	XII., Diósárok u. 1.	458-4500
SOTE Gyermekklinika (I. Gykl.)	VIII., Bókay J. u. 53.	334-3186
Péterfy Sándor utcai Kórház		
Fiumei úti telephely	VIII., Fiumei út 17.	299-7700
Ref. Egyház Bethesda Gyermekkórház	XIV., Bethesda u. 3.	364-9020
SOTE II. Gyermekklinika (II. Gykl.)	VII., Tűzoltó u. 7-9.	215-1380

Fül-Orr-Gégészeti és Légúti idegentest februári ügyelete

1. v. Szent János	11. sz. Bethesda	21. sz. Heim Pál
2. h. Bethesda	12. cs. Szent János	22. v. Heim Pál
3. k. Heim Pál	13. p. Szent János	23. h. Heim Pál
4. sz. Bethesda	14. sz. Heim Pál	24. k. Heim Pál
5. cs. Szent János	15. v. Heim Pál	25. sz. Bethesda
6. p. Bethesda	16. h. Bethesda	26. cs. Szent János
7. sz. Heim Pál	17. k. Heim Pál	27. p. Bethesda
8. v. Heim Pál	18. sz. Bethesda	28. sz. Szent János
9. h. Heim Pál	19. cs. Szent János	
10. k. Heim Pál	20. p. Bethesda	

CT-vizsgálatok a Heim Pál Kórházban

Csecsemők és gyermekek CT-vizsgálatát szakorvosi javaslatra végezzük, hétfőtől péntekig két műszakban, előzetes előjegyzés alapján.
CT telefon: 459-9215 (közvetlen), vagy 459-9100/1304

Toxikológiai (mérgezési) ügyelet:

Minden nap a Heim Pál Gyermekkórház Toxikológiai Osztályán „A” épület V. em. Tel.: 333-5079

Dr. Harmat György

Beköszöntő

Gazdasági válság, pénzügyi válság, humánpolitikai válság... Lassán már egyebet sem lehet hallani. Ezzel a maradék önbizalmunk és reményünk is elvész, pedig szükségünk van minderre az elkövetkező időszakban.

Senki nem gondolja, hogy könnyű évünk lesz és a gyermekkórház is szembe kell hogy nézzen a megszorításokkal.

Érdemes keseregni és magunkat és másokat sajnálva befelé fordulni, után csak panaszkodni? Mi lenne, ha változtatnánk ezen és megpróbálnánk mindazzal, ami javíthat a hangulatunkon és a helyzetünkön.

A gyerekek szerencsére nem betegebbek mint tavaly, sőt többen gyógyulnak meg, hiszen sok védőoltást bevezettünk, egy sor kórkép ma már nem alakul ki. Aki bekerül a kórházba várhatóan néhány napon belül gyógyultan távozik, vagy még otthoni kezelést igényel, de nem sokára újra szaladgálhat, iskolába, óvodába járhat és élvezheti a csodálatos tavaszi idő örömeit.

Mi szülők és nagyszülők változatlanul szeretettel és aggodással figyeljük hogyan növekednek, serdülnek ifjú érett emberré és kezdődik a körforgás megint.

Miért kellene mély depresszióba süllyednünk, hiszen hosszútávon a gyermekellátás és a gyermekgyógyászat eredményes, hatékony, a tudomány újabb lehetőségeit egymás után vezetjük be. Hazánk nem tartozik a gazdag országok közé, de az emberek találmányosága, alkalmazkodó képessége bámulatos. Néhány hét után minden visszazökken a rendes kerékvágásba. Az orvos gyógyít, a nővér ápol, az asszisztensek végzik a munkájukat és kis lépésekben de követhető a fejlődés a pozitív változás. Rövid idő múlva átadásra kerül a régió és a Heim Pál kórház új mese-szép modern épülete. Sokat dolgoztak – dolgoztunk ennek érdekében, de a társadalmi összefogás és a civil segítség szép példájaként az Önök 1%-os támogatása eredményeképpen megszületett az első épület, melynek falára kiírhatjuk valóban hasznosan építettük be a felajánlott forintokat.

A színes falak, játékos belső terek, világos kellemes környezet megteremt a gyermekbarát kórház alaphangulatát, és reméljük ez mindenki-re áterjed mint egy jó indulatú vidám járvány.

Fővárosi Önkormányzat HEIM PÁL GYERMEKKÓRHÁZ

1089 Budapest, Üllői út 86.
Levelezési cím: 1958 Bp. Pf. 66.
Tel.: 06 1 459-9100, Fax: 06 1 459-9154
Honlap: www.hpgyk.hu

Fővárosi gyermekügyeletek	2. oldal
Beköszöntő	3. oldal
A Heim Pál Gyermekkórház hírei	4. oldal
Dr. Rác Dániel emlékére	5. oldal
Amit a védőoltásokról tudni kell	6. oldal
Hallottam valahol...	8. oldal
A gyermekneurológiai osztály története	10. oldal
Ismerjük meg mérgező növényeinket!	12. oldal
Játékok a szobában	14. oldal
Rövidesen elkészül az új G épület	15. oldal

FŐVÁROS ÖNKORMÁNYZAT · HEIM PÁL GYERMEKKÓRHÁZ

A ÉPÜLET FÜLDÉSZJEL BETEGFELVÉTEL SÜRGŐSSÉGI OSZTÁLY GYÓGYSZERTÁR I. EMELET RENDELŐK II. EMELET RÖNTGEN 1377 M. ULTRAHANG 1377 M. CT 1445 M. III. EMELET KÖZPONTI LABOR 1366 M. IV. EMELET ÁPOLÁSI OSZTÁLY 9227 M. V. EMELET BŐRGYÓGYÁSZAT 1300 M. TOXICOLÓGIA 1113 M.	C ÉPÜLET FÜLDÉSZJEL 1273 M. UROLÓGIA I. EMELET BELGYÓGYÁSZAT 1155 M. GASTROENTEROLÓGIA ÉS NEPHROLOGIA 1214 M. II. EMELET NEUROLÓGIA 1223 M. ORTHOPEDIA SZEMÉSZET 1285 M.	D ÉPÜLET ALKASSZOR KÖZPONTI BALESETI AMBULANCIA 1160 M. I. EMELET SEBÉSZET 1165 M. II. EMELET SEBÉSZET ANESZTÉZOLÓGIA ÉS INTENZÍV TERÁPIA 1290 M.
--	---	---

B ÉPÜLET
 DELEJ U 13-15.
 FÜL- ORR- GÉGE OSZTÁLY 1103 M.

E ÉPÜLET
 EBÉDLŐ

HEIM PÁL KÓRHÁZ ALAPRAJZI TÉRKÉP

Gyógyírek a Heim Pál Gyermekkórház és a Madarász Utcai Gyermekkórház gyógyászati havilapja
 Kiadó: **Heim Pál Gyermekkórház**,
 1089 Budapest, Üllői út 86.
 Telefonszám: 210-0720 Faxeszám: 333-0167
 Felelős kiadó: **Dr. Harmat György** főigazgató
 Szerkeszti: a Szerkesztőbizottság
 Szerkesztőbizottság elnöke: **Prof. Dr. Czinner Antal**
 Lapgazda: **Buncsik Ildikó**
 Telefonszám: 459-9143, buncsik@heimpalkorhaz.hu
 Lapterv: **Artexpress '97 Kft.**
 Nyomdai előállítás: **Infopress Group Hungary Zrt.**
 2600 Vác Nádás u. 6.
 Hirdetésfelvétel: **Word Communications Kft.**
 Telefonszám: 225-2395, fax: 225-2399
 Lapmanager: **Somjai Timea**
 e-mail: timea.somjai@interpressmagazin.hu
 E havi lapszámunk szerzői:
Dr. Sárközy Sándor főorvos, **Dr. Schneider Katalin** gyermekgyógyász,
Szmrz Ervin kuratóriumi elnök, **Orosz Mária** főnővér,
Dr. Veres Éva főorvos,
Czibulkáné Velnér Ilona foglalkozásvezető,
Buncsik Ildikó kommunikációs és PR-vezető
 ISSN: 1416-5627

Lapunkat rendszeresen szemlézi Magyarország legnagyobb médiafigyelője az
 » OBSERVER «
 OBSERVER BUDAPEST MÉDIAFIGYELŐ KFT.
 1084 Budapest, VIII. ker. Aurora u. 11.
 Telefon: 303-4738
 Fax: 303-4744
<http://www.observer.hu>

A Heim Pál Gyermekórház története a menhelytől a gyermekbarát kórházig

A Heim Pál Gyermekórház megalakulásának 100. évfordulója alkalmából szervezett ünnepségsorozatunk 2009-ben is folytatódik.

Tájékoztatjuk Önöket, hogy a Heim Pál Gyermekórház évszázados gyógyító munkáját megismertető, számos rendezvényt tervezünk a következő hónapokban.

Néhányat ezekből az alábbiakban ajánlunk szíves figyelmükbe:

Filmmúzeum kórházunk archívumából, csü-törtökönként 16–19 óráig, az A épület VII. emeleti Sárkány termében.

Január 22. – Oktatófilmek 50 évvel ezelőtt

Február 19. – Beavatkozások, kezelések

Március 19. – Az ápolás története

Április 23. – Szülői felvilágosítás, anno

Május 21. – Mozi- és híradófilmek a Heim Pál Kórházról

A részletes programot kórházunk honlapján folyamatosan frissítjük.

(www.heimpalkorhaz.hu)

Következő rendezvényünk tehát 2009. január 22-én lesz.

Minden érdeklődőt, támogatót, volt munkatársainkat, és a jelenleg itt dolgozókat, kollégáinkat és barátainkat szeretettel várjuk.

Buncsik Ildikó

Kommunikációs és PR-vezető

Szülői felkészítő tanfolyam a bölcsőhalál megelőzéséhez

Tájékoztatjuk Önöket, hogy 2009-ben is folytatódik a Szülői felkészítő tanfolyam a bölcsőhalál megelőzéséhez.

SIDS-tanfolyamok időpontja:

Január 30., február 27., március 27., április 24., május 29., június 26., július 31., augusztus 28., szeptember 25., október 30., november 27.

Minden tanfolyam 10 órakor kezdődik a kórház Üllői úton lévő A épületének VII. emeleti Sárkány Jenő teremben. (Budapest, VIII. kerület, Üllői út 86.)

Előzetes bejelentkezés nem szükséges.

Köszönjük az ajándékokat!

A Gyermekek és Serdülő Pszichiátriai Osztályon fekvő gyermekek és dolgozók részére 2008 decemberében karácsonyi ajándékok érkeztek, amelyek nagy örömet és meglepetést okoztak mind a kicsiknek, mind a felnőtteknek egyaránt, ezzel is szebbé téve az ünnepeket!

Az ajándékba kapott eszközöket, műszaki cikkeket (pl. CD-lejátszó, videomagnó, író- és rajzeszközök, DVD- és videofilmek...), hasznosan tudjuk alkalmazni a mindennapi tevékenységeink során. Így színesebbé tudjuk varázsolni az osztályon fekvő gyermekek mindennapjait!

Ajándékozóink:

Széchenyi Lions Klub Oroszlánkölyök Alapítvány

Takácsy György, Durst Andrea, Lőrincze Szabolcs, Sztítás Csaba, Hasznos Zsolt, Szedmák Balázs, Mattyasovszky Marita és Kovács Zsolt

Ezúton is köszönjük adományaikat!

Gyermek és Serdülő Pszichiátriai Osztály

Ortopédiai rendelés

Az ortopédiai ambulancián 2009. január 20-a után megváltozik a betegfogadás rendje.

Az ambulancián előzetes időpont egyeztetése nélkül is fogadunk korlátozott számban, hozzánk szóló beutalóval, vagy egy évnél nem régebbi ambuláns lappal, illetve zárójelentéssel jelentkező betegeket.

Az első hetek várható zsúfoltsága után, véleményeink szerint könnyebbé válik majd az ambulanciánkra való eljutás.

További felvilágosítást érdeklődjenek a korábbi bejelentkezési számon, munkaidőben: 2100- 720/ 1462

18 millió Ft-os adomány

Kiemelkedő nagyságúnak számító, 18 millió Ft-os adomány a Heim Pál Gyermekórház Onkológiai Osztálya számára

A Heim Pál Gyermekórház Onkológiai Osztálya a kiemelten közhasznú Együtt a Leukémiás Gyermekekért Alapítvány 18 millió forintos támogatása eredményeként egy – a leukémiás gyermekek sikeres gyógyításához nélkülözhetetlen – nagy teljesítményű, modern röntgen képerősítő berendezés megvásárlására kap lehetőséget. Az országos viszonylatban kiemel-

kedő nagyságúnak számító összeg átadását számos magánszemély és cég adománya tette lehetővé.

Az Együtt a Leukémiás Gyermekekért Alapítvány ma Magyarországon az egyik legnagyobb adományozói körrel rendelkezik, és 2003 óta immár több mint 267 millió forinttal támogatta a leukémiás gyermekek gyógyítási feltételeinek korszerűsítését.

Változás a gégészeti ügyeletek rendjében

Felhívjuk a tisztelt szülők figyelmét, hogy változás történt a gyermek-fül-orr-gégészeti és légúti idegentest ügyeleti beosztásban.

Eddig minden hétfőn a Heim Pál Gyermekórház volt az ügyeletes.

2009. januártól az alábbiak szerint változik az ügyelet.

Páratlan hét hétfő: Bethesda Gyermekórház

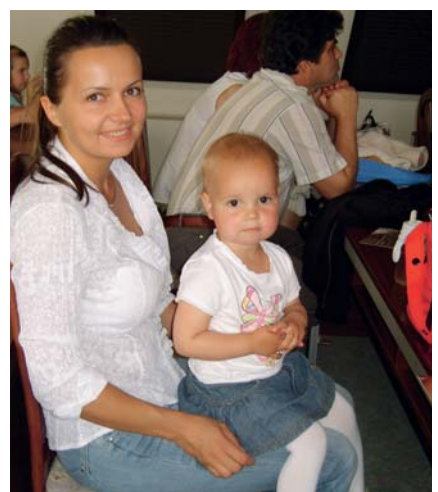
Páros hét hétfő: Heim Pál Gyermekórház

Asthma-klub

2009. február 6-án 14 órakor ismét várják a pulmonológusok egy kellemes beszélgetésre, tanulásra egybekötött játékos foglalkozásra a légúti betegségekkel gondozott gyerekeket és szüleiket.

A találkozó a kórház A épületének VII. emeletén lévő előadóteremben lesz.

Minden régi és új érdeklődőt, gondozottat szeretettel várunk!

Dr. Rácz Dániel emlékére

Az egykori munkatársak és a Magyar Gyermeksebész Társaság nevében

2008. november 13-án este Dr. Rácz Dániel, a Heim Pál Gyermekkórház nyugalmazott gyermeksebész osztályvezető főorvosa 86 éves korában örök nyugovóra tért. A szomorú hírt feleségétől kaptuk, akivel 53 évig élt boldog házasságban.

Akiknek lehetősége volt Rácz főorvos úrral dolgozni, azok bizonyára mind egyetértően: minden idők legszeretettelőbb főnöke volt. Hihetetlen türelemmel és jóindulattal kezelte szárnypróbálgatásainkat, s ha korholnia kellett, azt is szelíden tette – mégis komolyan vettük. Nem tudós volt, hanem igazi közkórházi főorvos, nagy tapasztalattal és bölcsességgel. Gondolkodását lényegre törő egyszerűség és tiszta logika jellemezte, amit mondott, az nekünk mindig magától értetődőnek tetszett. Nem „oktatott”, mégis sokat tanultunk Tőle, mindeneke előtt a szakmát, aztán, hogy nem elég operálni, de gondolkodni is kell; végül (mégis legelsősorban): orvosnak lenni. Mindezek mellett volt még valami, amit mindig csodáltunk: utolérhetetlen „szimattal” rendelkezett. Amikor egy-egy nehéz diagnózis beigazolódt, gyakran egymásra néztünk: honnan tudta...?

Ahogy múltak az évek, úgy értettük meg igazán, mi volt még, amit kaptunk Tőle: az őszinte és nyílt beszédet, az egymás iránti bizalmat, a lelkiismeret tisztaságát, egyszóval emberséget. 1923. szeptember 15-én született Püspökladányban, református családban. A mezőtúri gimnázium elvégzése után, Erdélyben mezőgazdasági főiskolára ment, tanulmányait azonban félbe kellett szakítania, mert a háború miatt behívták katonának. A bácskai szolgálat alatt tapasztalt szörnyűségek után 1945 áprilisától fél évet bajorországi hadifogságban töltött, ahol fogászati laboránsként dolgozott. A gondviselés néha furcsán működik, olykor nehezen elviselhető élethelyzetekben rejt el olyan részletet, amely értelmet ad a megpróbáltatásnak. Csak észre kell venni. Rácz főorvos úr egész további életét ez a fél év határozta meg, mert a fogászati laboratóriumban határozta el, hogy orvos lesz.

1951-ben szerzett orvosi diplomát a debreceni Tisza István Orvostudományi Egyetemen. 1951–52 között repülőorvos volt a kunmadarasi katonai repülőbázison. 1953–54-ben a Karcagi Városi Kórház sebészeti osztályán dolgozott, 1954-ben került a Heim Pál Gyermekkórház Sebészeti osztályára, mely akkor Dr. Szappanos

Mihály, később Dr. Horváth György vezetése alatt állt.

1955-ben sebész szakvizsgát tett, ettől kezdve tagja a Magyar Sebész Társaságnak. 1960-ban elsőként szerezte meg az akkor még újdonságnak számító gyermeksebész szakvizsgát Kudász professzornál.

Rácz főorvos 1972-ben vette át az addigra elismert szakmai múlttal rendelkező osztály vezetését, ekkor alakult ki a kórház-poliklinika egység. 1984-ben Dénes Jánost követve a fővárosi szakfelügyelői székben megszervezte a főváros korszerű gyermeksebészeti ügyeleti rendszerét, majd 1987-ben a Központi Gyermekbaleseti Ambulanciát. Osztályunkon új műtéti eljárásokat vezetett be a vastagbél, az újszülött, az érsebészet és a mellkasebészet területén. Felülmúlhatatlan volt a heveny hasi kórképek kórismézésében – noha akkor még sem ultrahang, sem CT nem állt rendelkezésünkre. Nevéhez fűződik a modern baleseti sebészeti elvek és szemlélet bevezetése is. Jelentős szerepet vállalt a szakorvosképzésben és az orvostanhallgatók gyermeksebészeti oktatásában is, amiért a Semmelweis Egyetem 1985-ben címzetes egyetemi docensi címet adományozott neki.

Az 1979-ben megalakult Magyar Gyermeksebész Társaság alapító és nyugalomba vonulásáig vezetőségi tagja volt. Tudományos dolgozatainak száma meghaladja a hatvanat, ezek között vannak könyvfejezetek, közlemények és előadások egyaránt, amelyek mindegyike a gyakorlati jelentőséget szem előtt tartva íródott.

Nagy szó volt akkoriban, hogy az osztálynak kitűnő nemzetközi kapcsolatai voltak, egyrészt a pozsonyi gyermeksebészekkel, amely Pekarovic professzor 1956-os Heim Pál kórházi tanulmányútjával kezdő személyes barátságukon alapult – de nem pusztán szakmai síkon, hanem Rácz főorvos 56-os események során tanúsított emberi magatartásához fűződően is. Később az akkori NDK-ban Gdanietz professzor intézetével együttműködési szerződés is biztosította a külföldi továbbképzés lehetőségét.

Hosszú évekig volt tagja a Dél-pesti Orvosi Etikai Bizottságnak, ahol a döntéshozásban általa nemcsak a gazdag szakmai tapasztalat, de a szelíd és bölcs humánus is szóhoz juthatott az ügyek megnyugtató lezárásában.

1981-ben érdemei elismeréseként a Munka Érdemrend ezüst fokozatával tüntették ki, 1986-ban Kiváló Munkahelyért miniszteri kitüntetést kapott. 1988-ban nyugalomba vonulásakor egy gazdag szakmai repertoárral rendelkező,

szakmailag elismert osztályt hagyott munkatársaira. Munkássága elismeréseként a Magyar Gyermeksebész Társaságtól 1990-ben és 2003-ban Koós Aurél Emlékérmeket, a kórháztól 2002-ben, 80. születésnapján Heim Pál Emlékérmeket kapott.

Mik voltak számára hivatásán felül a legkedvesebbek? A család, a pilisi telek és a repülés. Feleségével két évvel megismerkedésük után, 1956 szeptemberében kötöttek életre szóló házasságot. Ha a munkatársaknak szabadna erről is illő tisztelettel megemlékezni, akkor annyit mondanánk: több évtized tanújaként megérthettük, hogy a hűségnek és a szeretetnek a földi lét nem szab határt.

Hihetetlen, hogy nyugalomba vonulása óta is már 27 év telt el. Hihetetlen, mert a legfiatalabb általa operált gyermek is felnőtt ma már, az elsőként operáltak között pedig már nyugdíjasok is vannak. Egykori betegeinek azonban örökre az a Doktorbácsi marad, aki volt – és a Doktorbácsinak is mindenki gyerek maradt. Aki ezt a pályát választja, az már életében is kap egy kis szeletet az örökkévalóságból.

Nekünk abban a szerencsében volt részünk, hogy egészen az utolsó időkig rendszeresen találkozhattunk Dani bácsival. S nemcsak ünnepi alkalmakkor, hanem – és ez igazi megtiszteltetés volt – elhozta unokáit, sőt Ő maga is hozzánk jött, ha sebészre volt szükség. Bennünket is megrázott, amikor egyik gyermekét elveszítette, de családja (felesége, lánya, unokái) meleg szeretettel vették körül, és talán mi is tudtunk valamit viszonzni az egykori atyai gondoskodásból.

Most már nem jön többet Dani bácsi, de itt marad velünk mindaz, amit ajándékba kaptunk Tőle. Megtiszteltetés volt, hogy Vele dolgozhattunk. Hálás szívvel őrizzük emlékét.

Legfiatalabb tanítványa, Sárközy Sándor dr.

Amit a védőoltásokról tudni kell

A védőoltások célja, hogy a járványokat okozó, gyakran súlyos, esetenként akár halállal végződő fertőző betegségekől gyermekeinket megóvjuk.

Vannak-e a védőoltásoknak veszélyei, mellékhatásai?

Az oltóanyagokat nagyon szigorúan vizsgálják, tesztelik, mielőtt engedélyezik használatukat. Ezután is folyamatosan ellenőrzik összetételüket, figyelik az esetleg kialakuló oltási reakciókat, mellékhatásokat. Így az engedélyezett oltóanyagok használata biztonságos, s hatékony az oltott személy védettségének kialakítására! Mint minden orvosi beavatkozásnak, a védőoltásoknak is lehetnek mellékhatásai, melyek egyrészt a beadás módjából (injekció), másrészt az oltóanyag jellegéből adódhatnak. Ezek a mellékhatások azonban sokkal enyhébbek, mint az oltással megelőzendő betegségek!

Egyes védőoltások beadását követően előfordulhatnak enyhe oltási reakciók: általános tünetek, mint rossz közérzet, bágyadtság, étvágytalanság, hőemelkedés, esetleg láz; valamint az oltás helyén kialakuló duzzanat, bőrpír, fájdalom. A láz- és fájdalomcsillapításra lázcsillapító kúpot adhatunk a gyermeknek. Helyi duzzanat, fájdalom csökkentésére vizes borogatást tehetünk az oltás helyére.

Rendkívül ritkán előfordulhat a fenti tüneteknél súlyosabb, az egyes oltásokra jellemző oltási szövődmény, mely általában az oltott személy eltérő reakciókészségére vezethető vissza. Ilyenkor az oltottat kórházba kell utalni, az esetet pedig az oltó orvos írásban köteles jelenteni. Az oltási szövődmények azonban a fertőző betegségek szövődményeinek kockázatával szemben extrém ritkák (100.000 - 1 millió oltásból 1-1 eset)!

A legújabb nemzetközi tudományos vizsgálatok alapján a szülők megnyugtatására elmondhatjuk, hogy:

- sem az MMR (kanyaró/mumpsz/rubeola) oltás, sem a higanyvegyületet tartalmazó vakcinák nem hozhatók összefüggésbe az autizmussal;
- a higanyalapú tartósítószeret tartalmazó oltóanyagok nem okoznak az idegrendszer fejlődését érintő megbetegedéseket.

Vannak-e a védőoltásoknak ellenjavallatai?

Ritka az a betegség vagy állapot, mely a kötelező védőoltások abszolút ellenjavallatát

képezi. A védőoltások beadása, valamint az ellenjavallatok mérlegelése orvosi feladat. Az életkorhoz kötött, folyamatos oltások esetében lehetőség van arra, hogy átmeneti ellenjavallatok miatt az oltásokat későbbre halasszuk, s a gyermeket a lehető legjobb egészségi állapotban oltuk be. Általános ellenjavallatok, melyeket a járványügyi helyzetnek, s a védőoltással kivédhető betegség veszélyességének megfelelően, egyénileg kell mérlegelni:

- Akut lázas betegség.
- A védőoltás bármely összetevőjével szembeni túlérzékenység.
- Immunhiányos állapot esetén élő kórokozót tartalmazó oltás nem adható. Ilyenkor indirekt védelemként javasolt a családtagok oltása az elérhető és ajánlott oltásokkal.
- Korábbi oltás során előfordult súlyos oltási szövődmény esetén ugyanazt az oltóanyagot az illető személynél nem szabad újra alkalmazni.
- Terhesség alatt élő vírus tartalmazó oltóanyag alkalmazása ellenjavallt. Terhes nőknek védőoltás csak a legindokoltabb esetben, a haszon/kockázat mérlegelése után adható.
- Élő, gyengített kórokozót tartalmazó védőoltások beadása között 4 hét várakozás javasolt.
- Immunglobulin, vagy teljes vér adása esetén élő, gyengített kórokozót tartalmazó védőoltás legfeljebb 3 hónap múlva adható.
- Tervezett műtétek, altatással járó beavatkozások esetén nem élő kórokozót tartalmazó oltás után 3-5 nap, élő kórokozót tartalmazó oltás után 2 hét várakozás javasolt a műtét elvégzéséig. Műtét után, hazabocsátást követően az oltás elvégezhető.

Az elmaradt oltások pótlásának rendjében, az ellenjavallatokkal kapcsolatos kérdésekben, s egyéb védőoltásokkal kapcsolatos kérdésekben az oltásokat végző orvosok (házi orvos, házi gyermekorvos, iskolaorvos) munkáját segíti a Klinikai Védőoltási

Szaktanácsadó Szolgálat, mely Budapesten a Szent László Kórházban, vidéken pedig a megyei kórházakban működik.

Az elmaradt kötelező oltásokat az átmeneti ellenjavallat megszűnése után a legrövidebb időn belül pótolni kell. Egyrészt ugyanis azokat a gyermekeket, akik valamilyen ok miatt az egyes védőoltásokat nem kaphatják meg, környezetük, az oltott népesség ún. kollektív immunitása védi meg a megelőzhető fertőző betegségek ellen. Másrészt gyermekközösségekbe, valamint oktatási intézményekbe és egyes kollégiumokba csak az előírt védőoltásokkal rendelkező gyermekek vehetők fel.

Szükség van-e továbbra is védőoltásokra?

Sokan felteszik a kérdést, hogy ha egyszer a védőoltásokkal sikerült szinte teljesen megszüntetni bizonyos fertőző betegségeket, miért szükséges, hogy gyermekeinket olyan betegségek ellen oltassuk be, melyek gyakorlatilag már nem is léteznek?!

A válasz pedig igen egyszerű. Annak ellenére, hogy a védőoltásokkal megelőzhető fertőző betegségek ma már igen kis számban fordulnak elő a fejlett országokban, a kórokozók, melyek ezeket a betegségeket okozzák, még mindig jelen vannak világban. A védőoltásban nem részesült gyermekek továbbra is jelentős veszélynek vannak kitéve e komoly, nem ritkán halálos kimenetelű betegségek által. Mindössze egy repülőútnyi távolságra élünk olyan országoktól, ahol e fertőző betegségek a mai napig számos áldozatot követelnek, s ahol a védőoltások nem mindenki számára elérhetők. Nem engedhetjük meg magunknak, hogy elengedjük e ránk vigyázó testőröket!

Magyarországon nem kötelező, de egyes esetekben ajánlott védőoltások

Pneumococcus vakcinák: Streptococcus pneumoniae által okozott tüdőgyulladás, középfülgyulladás, gennyes agyhártyagyulladás, véráramfertőzés megelőzésére szolgáló oltás. Magas kockázatú, veszélyeztetett betegek (pl. immunhiányos állapot, vörösvértest-rendellenességek, léphiány) számára szükséges oltás. A gyermekkorban adható konjugált oltóanyagot a gyermekek immunrendszeréhez alkalmazkodóan fejlesztették ki, és a kórokozónak azt a 7 típusát tartalmazza, mely az 5 év alattiakban leggyakrabban okoz súlyos fertőzéseket. 2008. október óta minden 2 év alatti gyermek számára ingyenesen igénybe vehető oltás, s számos nyugati országban – remélhetőleg 2010-től hazánkban is – kötelező oltás.

Varicella: bárányhimlő elleni védőoltás, a betegség szövődményeinek kivédésére. Amerikában kötelezően alkalmazzák az MMR oltással egyidőben 2005. április óta. Magyarországon immunhiányos állapotban lévő betegek, valamint veszélyeztetett beteg környezetében élők számára ajánlott elsősorban, de térítés ellenében bárki igényelheti, a gyermeket közösségbe adás előtt javasolt beoltani.

Kullancs-encephalitis, a kullancs által terjesztett agyvelőgyulladás elleni védőoltások. Veszélyeztetett munkakörben dolgozók (vadászat, erdészet, mezőgazdaság), fertőzött területen élők, valamint fertőzött vidékre kirándulók számára ajánlott oltás. Magyarországon a legtöbb fertőzött kullancs Zala, Somogy és Nógrád megyében található, de gyakoriak a Buda környéki hegyekben is.

Influenza: megelőzésére gyermekkorban az ún. hasított vakcinák alkalmasak, melyek 6 hónapos kortól adhatók.

Meningococcus elleni védőoltások: gennyes agyhártyagyuladást okozó N.meningitidis ellen.

Rotavírus – súlyos hányással, hasmenéssel, kiszáradással fenyegető fertőző betegség – szájon át adható védőoltással megelőzhető, melyet 6 hónapos életkorig kell beadni.

Hepatitis-A elleni oltás: A típusú fertőző májgyulladás ellen véd. Életmódjuk vagy munkájuk miatt veszélyeztetettek, illetve járványos területre utazók számára ajánlott védőoltás.

Hastífusz elleni védőoltás: veszélyeztetett munkakörben dolgozók számára (szennyvíz, mélyépítés, mikrobiológiai labor), valamint tífuszjárvány esetén kötelező. 2 évesnél fiatalabb gyermekek számára nem ajánlott oltás.

Életkorhoz kötött kötelező védőoltások Magyarországon

Oltás	Életkor
Folyamatos, az életkor betöltésekor elvégzendő oltások	
BCG	0-6 hét (általában néhány naps korban)
DTPa +IPV +Hib (Infanrix IPV + Hib)	2 hónapos korban
DTPa +IPV +Hib (Infanrix IPV + Hib)	3 hónapos korban
DTPa +IPV +Hib (Infanrix IPV + Hib)	4 hónapos korban
MMR (Priorix vakcina)	15 hónapos korban
DTPa +IPV +Hib (Infanrix IPV + Hib)	18 hónapos korban
DTPa +IPV	6 éves életkorban
Iskolai kampányoltások (az oltások elvégzésénél elsősorban nem az életkor, hanem az iskolai osztályok az irányadóak)	
dT (Di-Te oltóanyag)	11 év (általános iskola VI. osztályában, szeptember hónapban)
MMR újraoltás (Priorix vakcina)	11 év (általános iskola VI. osztályában, október hónapban)
Hepatitis-B (Engerix B vakcina)	14 év (általános iskola VIII. osztályában, szeptember hónapban jár az első oltás)

A táblázatban használt rövidítések és tudnivalók az oltásokról:

BCG: Bacillus Calmette-Guérin (tuberkulózis elleni oltás).

A bal felkar bőrére fecskendezett oltás helyén duzzanat, majd 2-4 hét múlva apró göb alakul ki, mely időnként kifehélyesedhet. Általában 6 héten belül heggel gyógyul.

Hib: Haemophilus influenzae b elleni oltás, mely 1999. április óta kötelező hazánkban. 2006 óta a többkomponensű Infanrix IPV + Hib elnevezésű vakcinával történik meg a csecsemők alapimmunizálása. A Hib oltás bevezetése előtt a középfülgyulladás, gégefőgyulladás, gennyes agyhártyagyulladás és véráramfertőzés leggyakoribb kórokozója volt.

DTPa: A Diftéria-Tetanusz-Pertussis (acelluláris) szavak kezdőbetűiből adódik a torokgyík, merevgörccs és (sejtmentes pertussis komponenset tartalmazó) szamárköhögés elleni oltás-kombináció rövidítése, melyet a többkomponensű Infanrix IPV + Hib vakcinával kapnak meg a comb izomzatába a csecsemők. Ez az oltóanyag már nem tartalmaz tiomerzál tartósítószeret, mint a korábbi Di-Per-Te oltóanyagok, és a sejtmentes pertussis komponensnek köszönhetően az oltási reakció is jóval enyhébb, mint a régebbi oltóanyagok után.

di-te: Diftéria (torokgyík) és Tetanusz (merevgörccs) oltóanyag emlékeztető oltás céljára. Ritkán enyhe helyi reakció alakulhat ki az oltás helyén.

IPV: Inaktivált Poliovírus vakcina. A járványos gyermekbénulás megelőzésére szolgáló injekció.

MMR: A kanyaró (morbilli), a járványos fültőmirigy-gyulladás (mumpsz) és a rózsahimlő (rubeola) megelőzésére szolgáló védőoltás-kombináció. Ritkán fordul elő oltási reakció: az oltást követő 5-10 nap múlva láz, ízületi fájdalom, nyirokcsomó-duzzanat, fültőmirigy-duzzanat formájában jelentkezhet.

Hepatitis-B: Fertőző májgyulladás B típusa elleni védőoltás. 3 oltásból áll: az első oltást követően egy hónappal kell adni a másodikat, s fél évvel később a harmadik oltást.

Hepatitis-B elleni aktív és passzív védőoltásban részesítendőek a Hepatitis-B vírust hordozó anyák gyermekei újszülöttkorban.

Humán Papilloma vírus elleni oltás: nők számára ajánlott új lehetőség a HPV okozta fertőzés, papillomatosis és a méhnyakrák megelőzésére. 3 oltásból álló sor, mely kéreésre, térítés ellenében vehető igénybe. Elsősorban serdülőkorú lányoknak, a szexuális élet megkezdése előtt javasolt.

Külföldi utakkal kapcsolatos védőoltások

Külföldre utazó magyar állampolgárok védőoltásait és az ezzel kapcsolatos oltási tanácsadást, valamint nemzetközi oltási könyv kiállítását az ÁNTSZ területileg illeté-

kes megyei intézetei és a Johan Béla Országos Epidemiológiai Központ Nemzetközi Oltóközpontja végzi.

Dr. Schneider Katalin

Hallottam valahol...

Amiről most beszélgetünk, az „a csapból is folyik” manapság. A vészhelyzetekről van szó, de nem olyanokról, amit a TV-ben, a filmekben látunk. Nem esznek úszkálókat a cápák, közel sem zuhannak le a repülőgépek, úrlények sem támadják meg a konyhákat, sőt ismeretlen vírusok sem okoznak megoldhatatlan problémát a világ legnagyobb tudósainak. Mondhatják azt nyugodtan ezek után, hogy akkor már az egész nem is érdekes...

Hétköznapi vészhelyzetekről írok most, olyanokról, amibe minden apa és anya bármikor belefuthat. A való életben nincs idő, hogy segítséget kérjünk, és nincs is kitől megkérdezni, mit tegyünk. A csodálkozó, riadtan ránk meredő gyermekarcok azonnali válaszadást sürgetnek. Példaként álljon itt egy tanulságos kis történet:

A fiam óvodájában az volt a szokás, hogy a születésnapjukat ünneplő gyermekeket a csoport kedves kis ünnepséggel felköszöntötte.

Ajándékot készítettek neki, és tortát vagy süteményt ettek a tiszteletére. A tortát a szülők vitték be ezeken a napokon az oviba, és már a reggeli érkezéstől nagy izgalommal kerülgette az egész csoport az édességet rejtő dobozt, alig várva az ünnepi uzsonna idejét.

A szülők persze versenyeztek. Sportot űztünk szinte már abból, hogy ki tud saját kezűleg készíteni valami különlegesen finomat és szépet erre az alkalomra.

Március végén van a fiam születésnapja.

A nyolcvanas években jártunk, még nehezebben lehetett találni az üzletekben a tavasz végén az almán kívül más friss gyümölcsöt, és ha volt is itt-ott bizony nagyon sok pénzbe került. De hát ugye a gyerekért mindent, és különben is el kell kápráztatni mindenkit a művel!

Hát bevásároltam, hogy elképzelésem szerint egy emeletes túrórtortát süssek erre az alkalomra, amit spanyol eperrel és a gyerekeim által addig még csak nem is látott zöld kivivel szándékoztam feldíszíteni.

Az ünnepet megelőző este aztán alig vártam, hogy végre ágyba kerüljenek a gyerekek, nekiálltam a tortának.

Késő éjszaka lett, mire elkészültem. Gyönyörű lett, mondhatom.

Emeletes, hatalmas, tele töltelékkel, ami habosra kevert édes, hófehér túrókrém volt. A teteje pedig telis-tele piros eperszemekkel, és a zöld kivikarikákkal.

El tudják képzelni? Nagyon fáradt voltam, csak üldögéltem előtte, és néztem a művet. Büszke voltam magamra, és már elképzeltem a következő napon azt a percet, amikor majd az óvá néni beviszi a csoportszobába...

Milyen boldog és büszke lesz a fiam!

Eljött a másnap reggel.

A család felöltözve csoportosult a bejárati ajtó előtt. Én már hajnalban belepasszíroztam egy rendes papír tortás dobozba a művemet, mert hát minden a maga helyére és módján ugyebár.

Nehezen fért bele a torta a dobozba, mert nagy volt és nehéz a sok beleépített finomságtól.

A férjem próbált lebeszélni a dobozról, mondta, hogy tegyem valami másba.

De hát hogy nézett volna ki úgy!

A tortának a tortás dobozban van a helye, és kész. Indultunk.

Nyílt az ajtó, a fiam büszkén konstatálta a kezemben a dobozt, hiszen hetek óta tudta, ma ő lesz az ünneplő csoportban.

Meg volt elégedve látvánnyal, és sugárzott az arca ahogy rám nézett.

A család fele már kilépett az ajtón.

Én tettem két lépést kezemben a tortás do-

boz fülével, amikor a doboz alja megadta magát, kinyílt, mint egy kapu és a torta kizuhant az előszoba kövére.

Lehet, hogy kiáltottam, lehet, hogy nem, nem emlékszem, csak arra, hogy mindenki, gyerekeim, férjem mozdulatlanul állt, és rám meredt.

Senki nem szólt, csak nézett. Eltelt így körülbelül fél hosszú perc.

Én szó nélkül arrébb toltam mindenkit, bezártam az ajtót, és elindultunk az oviba.

Láttam a szülinapos fiamon, hogy csendben nyeli a könnyeit, de nem mer megszólalni.

A többiekre nézni sem tudtam, hiszen én is ugyanezt éreztem, és bizonytalan volt, hogy meddig tart az önuralmam. Pár lépés után megöleltem a gyereket, és a fülébe súgtam, hogy mire eljön majd az uzsonnaidő, ott lesz a torta az oviban, biztos lehet benne.

Senki sem kérdezett semmit, némán mentünk az utunkra, és én is csak akkor zuhantam össze, amikor már a többiektől elköszöntem.

A gyerek, a munkám, a szülinap, a tekintetük, mit tegyek?

Addig jártam a várost, amíg találtam egy olyan tortát, amit azonnal oda tudtak nekem adni, és bevittem az oviba.

Délután mentem a gyerekért, aki boldogan mesélte el, hogy milyen jó volt a buli, mutatta az ajándékot, amit készítettek neki, és azt is mondta, hogy mindenkinek nagyon ízlett a torta.

Egyszerre értünk haza mindannyian.

A remekművem még mindig ugyanabban a pozícióban üldögélt az előszoba kövén, mint ahogy reggel hagytuk.

Szépen nekivetköztünk, fogtam egy tortaszéletet, levágtam azt az alsó lapot róla, ami földet ért, tálra tettem a többi, körülültük és megettük.

Kicsit sírós volt, de nagyon finom.

Hát ez a történet. Ugye hogy vészhelyzet volt! De még mekkora!

Máig sem tudom, honnan volt ennyi lelki-erő, hogy hiszti és kiborulás nélkül kibírtam ezt, de azóta is igen büszke vagyok magamra, ha eszembe jut.

Sőt! A család minden tagja, utólag elmondta nekem, mennyire csodálták a nyugalmamat, és azt, hogy ilyen higgadtam viseltem a történeteket. Ők legalábbis úgy látták, mert én azt szerettem volna.

Buncsik Ildikó

HiPP natal

Étrend-kiegészítő Várandósoknak és Szoptató Kismamáknak

- Hozzájárul a várandósság és a szoptatás ideje alatt megnövekedett vitamin-, ásványi anyag- és nyomelemszükséglet fedezéséhez
- Optimális mennyiségű Folsav, Vas és Jód kiegészítéssel
- Magas gyümölcsstartalom
- Nem tartalmaz mesterséges színező- és ízesítő anyagot, tartósítószer

Bio Tea Szoptató Kismamáknak

- A szoptatás ideje alatt a megnövekedett folyadékigény pótlásához
- Bioalapanyagokból készül
- Nem tartalmaz cukrot, színező- és ízesítő anyagot, tartósítószer
- Kellemes, citrom ízű folyadékpótló

Hipp Mamaszolgálat:
1386 Budapest, Pf. 906/103
Tel.: 06/40-200-302
www.hipp.hu, info@hipp.hu

Kórház történet 14.

A gyermekneurológiai osztály története

A gyermekneurológia az utóbbi négy évtizedben vált önálló szakterületté. A magyar gyermekneurológia bölcsője a Heim Pál Gyermekkórházban volt. Kórházunk történetéből ismert, hogy a század elején gyermekmenhelynek épült és benne fokozatosan szerveződött az itt tartózkodó gyermekek részére kórházi ellátás. Már Dobszay László igazgatása alatt neurológus is dolgozott itt Focher László személyében.

Amikor 1957-ben az intézmény közkórházzá alakult, 40 ágyas önálló gyermekneurológiai osztály is működött az ő vezetésével.

Az osztályon ekkor elsősorban agysérült gyermekek ápolása, gondozása folyt, de Focher László felismerte és alkalmazta az epilepszia kezelésének akkori új lehetőségeit is. Ennek érdekében már 1960-ban EEG vizsgálatra is lehetőséget teremtett. A vizsgálatokat évekig Bogárdi Mihály végezte és ő szervezte meg az önálló EEG ambulancia működését is.

Ez az önálló vezetésű, külön épületszárnyban elhelyezett, saját jól képzett nővérgárdával rendelkező gyermekosztály és a hozzá kapcsolódó ambulancia lett az a pont, ahol a magyar gyermekneurológia megvethette a lábát.

Amikor 1963-ban az új főorvos, Mátyus Adorján az osztály vezetését átvette, ezt a strukturát és egyben befogadó gyermekgyógyász közeget talált itt. Ezt, valamint a pécsi neurológiai klinikán és külföldi neuropatológiai iskolákban szerzett tudását használta fel a korszerű gyermekneurológia felépítéséhez. Szakértelme hamarosan a gyermekorvosok számára addig szinte csak tankönyvi adatként ismert

színes neurológiai beteganyagot vonzott az osztályra. A gyermekek ellátásában nagy szakmai tudással és rutinnal rendelkező gyermekorvosok voltak segítségére, elsőként Vértes Éva adjunktus. Később egyre több fiatal gyermekorvos csatlakozott az osztály munkájához. Mátyus Adorján nagy gonddal fogott neurológiai képzésükbe: Veres Éva, Neuwirth Magda, Balogh Erzsébet, Jerney Judit, Kassay Mária, Herczegfalvi Ágnes, Saracz Judit, és még sokan mások neurológiai szakképesítést is szereztek és az osztály vezetőjével együttműködve dolgoztak a gyermekneurológia szakterületének felépítésén. Az EEG rendelést 1969-ben Halász Adrienne vette át, melyet 2000 szeptemberéig, haláláig vezetett és fejlesztett.

Az osztály abban a szerencsés helyzetben volt, hogy egy jól szervezett, nagy gyermekkórház támogató közösségében fejlődött, miközben a vezetője révén a nagy tekintélyű neurológia szaktól minden ismeretet és segítséget megkapott.

A szakmai munkában és a szakma szervezésében egyaránt kezdettől szoros kapcsolat alakult ki az Országos Idegsebészeti Intézet Gyermekosztályával.

1975-ban a gyermekgyógyász társaságon belül megalakult a gyermekneuro-pszichiátriai szekció, amelynek keretében évente tudományos konferenciát rendeztünk. 1985-ben lett hivatalosan gyermekneurológiai szakvizsga, 1991-ben alakult önálló tudományos társaságunk, 1999-ben Szakmai Kollégiumunk.

Az osztály 1975-től a szakképzés és továbbképzés hivatalos központjává is vált. Rendszeres továbbképzéseket szerveztünk, szakorvosokat képeztünk és szakvizsgáztattunk. Egyre több helyen dolgozott gyermekneurológus és vidéken is gyermekneurológiai műhelyek alakultak.

Külföldön is ebben az időben indult meg a gyermekneurológia önállósodása. 1975-ben létrejött az első, azóta is vezető nemzetközi gyermekneurológiai fórum, az International Child Neurology Assotiation (ICNA), melynek Mátyus Adorján alapító, 1987-ig vezetőségi tagjaként dolgozott és minden munkatársa tagja lett.

1979-ban nemzetközi kongresszus szervezésével – melynek máig emlékezetes eleganciája Jerney Judit érdeme volt – végleg megnyílt számunkra a nemzetközi tudományos közösség. Bekapcsolódtunk a tudományos életbe, előadtunk, publikáltunk, külföldön gyarapíthattuk tudásunkat.

1973-tól kórházunk sebészete elvállalta betegeink angiográphiás vizsgálatait, 1977-ben Balogh Erzsébet bevezette az EMG, Jerney Judit az ECHO vizsgálatokat.

Az epilepszia mindvégig a szakmai munkánk központjában állt. Mátyus Adorján kezdte meg hazánkban a gyermekkori epilepszia korszerű ellátását. Mi alkalmaztunk itthon elsőként jelentős új gyógyszereket, mint pl. a suxinutint, majd a valproat.

A hőskor után jó volt résztvenni abban is, hogy a tudomány és a technika fejlődése miként tágitotta ki diagnosztikus és terápiás lehetőségeinket.

Végigjárhattunk az egyszerű röntgendiagnosztikai vizsgálatoktól a mai funkcionális képalkotók határtalanul látszó lehetőségeikig minden lépést. Együtt léphettünk a szakmában mindig tovább azokkal az eredményekkel, melyeket a biokémia, a genetika és más alaptudományok egyre gyarapódó ismeretei számunkra biztosítottak.

Mátyus Adorján a Semmelweis egyetemen professzori címet kapott. A mai napig mintegy 100 gyermekneurológus szakorvos tanult abban a műhelyben, melyet osztályunk jelentett. A szakmai színvonalat jellemzi, hogy művelői közül öten a tudományok doktori, 15-en a kandidátusi, ill. PhD fokozattal rendelkeznek.

Az EMG vizsgálatok végzését később Herczegfalvi Ágnes vette át, aki az izom- és perifériás idegbetegségek tanulmányozásából PhD munkát védett, és ebben a témakörben egyedülálló tekintélyt szerzett. Ma a neuromuscularis megbetegedések európai társasága vezetőségének tagja. A speciális központi idegrendszeri gyulladások kérdésével Veres Éva foglalkozott. a gyermekkori sclerosis multiplexről készített kandidátusi disszertációt.

Mátyus Adorján után, 1989-től Veres Éva vezette az osztályt, Neuwirth Magda, majd Herczegfalvi Ágnes a Bethesda kórház neurológiai osztályvezetői, Balogh Erszébet a Pető Intézet orvosigazgatója lett. Jerney Judit és Kassai Mária nemzetközi színvonalú gyermekepiletológiai műhelyt vezetnek.

Saracz Judit klinikai gyakorlati munkája mellett néhány évig, orvosigazgatóként szervezte a tudományt.

Jelenleg Kollár Katalin főorvos vezetése, Rosdy Beáta és Moser Judit magas színvonalú áldozatos munkája következtében fejlődik tovább az osztály.

A rendkívül változatos neurológiai esetek gyógyítása, tudományos feldolgozása mellett jelentősen fejlesztették az epilepszia ellátást. A magas szintű szak tudás, jól szervezett szakmai kapcsolatok mellett a legkorszerűbb – EEG laboratóriumi – műszeres lehetőségeket is biztosították, ennek érdekében.

A kiképző és továbbképző munka is tovább folyik. Ebben szakmai tanácsadóként a nyugalmazott osztályvezető, Veres Éva örömmel nyújt segítséget.

Évente átlagosan 1000 betegek ápolunk az osztályon, 8000 beteget vizsgál az ambulancia. Emellett Rosdy Beáta által vezetett EEG laboratórium átlagosan évi 2000 vizsgálatot végez. Gyerekeket az egész országból fogadunk.

A gyermekneurológia strukturálódásának köszönhetően ma már sok helyen biztosított a megfelelő szakellátás, de ebben a szakmában kezdettől kialakult segítőkész kölcsönös együttműködés most is erős.

Az eredményes szakmai munka a neurológiai osztály közösségének köszönhető.

Óriási előnyt jelent az önálló, a szakmában járatos, és mindent szakszerűen megfigyelni, ellátni tudó nővérek és asszisztensek munkája. Nem született volna meg itt a gyermekneurológia a nővérgárda, Marton Mária főnővér munkája, az általa nevelt munkatársak, mint a mai főnővér, Irénke, helyettese Anikó és a jól képzett asszisztencia nélkül. Nem lenne jól működő gyermekneurológia anélkül a lelkesedés, kitartó türelem és empátia nélkül, amit ez a különösen nehéz betegcsoport részükről igényel.

Még 1972-ben egy alkalommal Amerika egy nagyon gazdag, előkelő klinikáját látogathattam meg, ahol sok neurológiai beteg gyermeket is kezeltek. Mikor kérdésekre elmondtam, hogy 40 ágyas önálló gyermekneurológiai osztályon dolgozom, erre képzett nővérgárdával, asszisztensekkel, hozzárendelt ambulanciával, akkor nagyon irigyeltek engem!

Akkor, ott a gazdagság, a luxus bővületében ez elég meghökkentő volt!

Azóta már tudom, ilyen szakmai és szervezeti lehetőségekkel résztvenni egy új szakterület felépülésében, valóban irigylésre méltó dolog.

Dr. Veres Éva

Ismerjük meg mérgező növényeinket!

A gyermek toxikológiai osztályon szerzett több évtizedes tapasztalataim azt mutatják, hogy nem csökken azoknak a gyerekeknek a száma, akik azért kerülnek osztályunkra, mert mérgező növényeket kóstolgattak. A gyerekek kíváncsiak, ismerkedve a világgal nem csak nézik, szagolják, tapogatják az ismeretlen dolgokat, de életkori sajátosságukból adódóan sokszor a szájukba is veszik ezeket.

Nem lehetnek elég óvatosak a szülők, mindig figyelni kell játszó csemeténkre, hogy a baleseteket megelőzhessük. Fontos tehát, hogy mindenekelőtt mi, szülők ismerjük meg a veszélyes növényeket.

Tiszafa: Minden parkban, játszótér környékén megtalálható. Örökzöld, a fenyőhöz hasonló fa, de a levelei nem tűlevelek, hanem selymes tapintásúak.

Ennek a növénynek minden része mérgező. Már 3-4 bogyó elfogyasztása is súlyos hányással, hasmenéssel járó mérgezést, esetleg légzési zavarokat is okozhat. Ugyanilyen tüneteket láthatunk ha „csak” a leveleit rágcsgálja meg a gyerek.

Elsősegély: hánytatás (ahogy észrevesszük, hogy a növény bármely részét a szájába vette) és azonnal orvoshoz kell fordulni!

A következő növény az **Életfa** vagy ismeretebb nevén a **tuja**.

Szinte mindenütt jelenlévő díszcserje.

Mérgezést az ágcsúcsokon lévő friss hajtások, a bogyók és a tobozok okozzák.

Tiszafa

Tünetei: két csoportra osztjuk.

Külsőleg: a friss hajtásokban lévő nedv bőrgyulladást okozhat.

Belsőleg: a hajtások, magok megrágcsálása erős izgató hatás a gyomorban, belekben tehát hányás, hasmenés. Nagyobb mennyiség elfogyasztása akár eszméletvesztést, görcsöket, máj és vesekárosodást is okozhat.

Elsősegély: hánytatás és azonnal orvoshoz fordulni.

Aranyeső:

Nem szabad összetéveszteni a március végén, április elején virító aranyvesszővel. Ez a növény nem mérgező. Természetesen nem azt jelenti, hogy ez ehető, mert nagyobb

mennyiség elfogyasztása itt is okozhat tüneteket.

Nemcsak a virágok elfogyasztása okozhat mérgezést, hanem az ősze beérő magok is.

A növény minden része mérgező!!!

Tünetek: hasfájás, hányás, szívritmuszavarok, kábultság, mely akár az eszméletlenséghez is vezethet.

Elsősegély: hánytatás, majd azonnal orvoshoz fordulni.

Kora ősszel főleg a tölgyesekben, üde nedves hegyi réteken találkozhatunk a fehér szárú, rózsaszínű vagy lila virágú **Őszi kikerics-csel**.

A virágzó növénynek levelei nincsenek. Ezek csak a következő évben fejlődnek ki, a sok kicsi sötétbarna magot tartalmazó tokterméssel együtt.

A növény minden része mérgező!

Tünetek: Az elfogyasztás után 2-6 órával jelentkeznek. Először kaparó, égető érzés a szájon, nyelési nehézség, gyakori hányás, hasmenés, erős hasgörcsök.

Elsősegély: hánytatás és azonnal orvoshoz fordulni!

Érdekesség miatt említeném meg a **sárga** vagy más néven **csupros nárciszt** és a **fehér nárciszt**.

Sárga vagy más néven csupros nárcisz

Márciustól áprilisig virágzik. A növény levele és a letört szárból kicseppenő nedv, bőrizgató hatású. (Kipirosodást, viszketést okozhat.) Egy jó alapos kézmosással (esetleg bőrnagy-

Az aranyvessző miben különbözik az aranyesőtől?

bokor

kora tavasszal virágzik
egyesével álló virágok

nem bokor

május végén virágzik
akáchoz hasonló fürtös virágok

Aranyvessző

tató krémmel) a tüneteket hamar megszűntethetjük.

Komoly mérgezést csak akkor okoz, ha a hagymáját a vöröshagymával tévesztik össze. Munkám során már erre is volt példa.

Tünetek: Elfogyasztva hányás, hasmenés, verejtékezés, rosszullet, ájulás, súlyos esetben bénulási tünetek is jelentkezhetnek.

Elsősegély: hánytatás és azonnal orvoshoz fordulni.

Fehér nárcisz

Az előbbi fajhoz hasonlóan, mérgezést a növény hagymájának az elfogyasztása okozza.

Tünetek és az elsősegélynyújtás is ugyanaz mint az előbbinél.

Furcsa lehet, hogy az elsősegélynyújtásnál

Csupros nárcisz

mindig (de nem minden esetben) hánytatást tanácsolok, hiszen a legtöbb mérgező növény hányást okozhat. De míg az előbbi a mérgezés kialakulását előzi meg, az utóbbi már a mérgezés kialakulását jelzi.

A hideg elől az erkélyről, teraszról, kertből bekerül a lakásba, illetve valamilyen zárt térbe a nagyon mutatós és kedvelt **Leander**, melynek **minden része mérgező**. Tejnedve a digitáliséhoz hasonló glikozidot tartalmaz.

Tünetei: émelygés, hányás, erős hasi görcsök, szívritmuszavar.

Elsősegély: hánytatás és azonnal orvoshoz fordulni.

Ha már bent vagyunk a lakásban egy-két szobai növényt (természetesen a mérgezőek közül) megemlítenék.

Szép és mutatós növény a **Fikusz**. Is. Bőr nemű leveleinek tejnedve szintén mérgező anyagokat tartalmaz. Pl. gyantát, kaucsukot, kumarint és különböző proteinokat. A levelek elfogyasztása, megrágcsálása fulladásos tüneteket, hányást, hasmenést okozhat.

Elsősegély: hánytatás, bőséges mennyiségű víz itatása és azonnal orvoshoz fordulni.

Leander

Tisztelt Szülő! Ezzel a cikkel nem megijeszteni akartam Önt, hanem a figyelmét felhívni ezekre a környezetünket szebbé tevő növényekre, amelyek egy kis odafigyelést igényelnek, hogy káros hatásai gyermekét ne veszélyeztessék.

Hogy ezek a növények továbbra is szépítsék, díszítsék az Ön lakását és ne ijedelmet, szomorúságot okozzanak

Az évszaknak meg felelő mérgező növényekről a Gyógyírek következő számaiban olvashatnak.

Orosz Mária

A babamamaTV.hu HAMAROSAN BEMUTATJA:

ŐSSEJT!

- ♥ GYAKORI KÉRDÉSEK
- ♥ TÉVHITEK ÉS IGAZSÁGOK
- ♥ PRAKTIKUS TANÁCSOK
- ♥ ŐSSEJTEK A GYÓGYÁSZATBAN ... ÉS MINDEN AMI ŐSSEJT!

AJÁNDÉKOZZ GYERMEKEDNEK 2 x ÉLETET!

A MŰSOR SZAKMAI EGYÜTTMŰKÖDŐ PARTNERE ÉS TÁMOGATÓJA A TÖBB MINT 10 ÉVES TAPASZTALATTAL RENDELKEZŐ
CORD BLOOD CENTER!

W www.cordbloodcenter.hu T 20.358.5285

TÁMOGATÓ:

KÖLDÖKZSINÓRVÉR TÁROLÁS ELÉRHETŐ ÁRON!
KEDVEZŐ FINANSZÍROZÁSSAL!

BabaMamaTudakozó Klub Kártya KEDVEZMÉNNYEL!

Játékok a szobában

A tél nemcsak a természetben okoz változásokat, hanem az emberek életmódját is megváltoztatja. Van olyan zimankós napok (gondoljunk csak az előző hetek cudar hidegére), amikor valósággal beszo- rulunk a szobába.

Ám ennek is megvan az előnye, mert a ko- rai sötétedés miatt hosszúra nyúlt esténként többet lehet együtt a család. Több idő jut a közös tévézés, beszélgetés, olvasás mel- lett a különféle játékokra is. Ilyenkor vannak leginkább forgalomban a karácsonyra ka- pott kártyák, kirakók, társasok (illetve ilyen- kor kerülnek elő a korábban kapott – már- már elfelejtett játékszerek is). Ám mindent meg lehet unni egyszer – még a legszebb és legújabb dolgok sem kötik le egy idő után a gyermekeinket. Ekkor tud csodát tenni néhány szójáték.

Szólánc

Valaki mond egy szót – pl. ablak. A követke- ző játékosnak az utolsó szótaggal kell egy új szót mondania.

ablak – lakás – kása – saru – ruha – hajó – jóga... Ez addig megy, míg valaki el nem akad, az illető ekkor zálogot ad.

„Mit visz a hajó?”

A játékevezető azt kérdezi: Mit visz a hajó pl. D-vel, majd rámutat valakire. Akire mu- tatott, annak d betűvel kezdődő árukat kell mondania (pl. dinnye, dió, datolya...). A következő játékosnak másik betűvel kell az árukat mondania. Az nyer, aki a legtöbb árut tudja felsorolni.

Nyelvtörő

Próbára tehetjük a társaságot nyelvtö- rőkkel. A következő szövegeket gyorsan, egymás után kell mondani (3x). Az nyer, akinek nem bicsaklik meg, ill. kevesebbszer bicsaklik meg a nyelve.

- Sárga bögre, görbe bögre.
- Pap ül a padon. Két pap- két pap.
- Jobb egy lúdnak tíz tyúknyaknál.
- Egy meggy-mag meg még egy meggy- mag.
- Nincsen olyan szépen szóló sípszó, mint a szászsebesi szépen szóló szép sípszó.
- Fekete bikapata kopog a patika pepita kövén.

Mondatbővítés

Bármilyen mondatot kitalálhatunk ked- vünk szerint és bonyolíthatjuk annak szer- kezetét. Remek figyelem-, emlékezet- és beszédkészség-fejlesztő. A mondatokat egyenként kell visszamondani.

- Pl. 1. jénai tál
 2. füstszínű jénai tál
 3. a legnagyobb füstszínű jénai tál
 4. a legnagyobb füstszínű jénai tálba
 5. a legnagyobb füstszínű jénai tálba mert
 6. a legnagyobb füstszínű jénai tálba mert húsleves
 7. a család legnagyobb füstszínű jénai táljába mert húsleves
 8. a Kovács család legnagyobb füstszínű jénai táljába mert húsleves
 9. a szomszédos Kovács család leg- nagyobb füstszínű jénai táljába mert húsleves
 10. a szomszédos Kovács család leg- nagyobb füstszínű jénai táljába mert forró húsleves

Betűző

Adjunk meg két magánhangzót, ill. mással- hangzót tetszés szerint. A cél, hogy minél több olyan 4-5-6 betűs (megállapodás sze- rint) szót találjunk, amiben a megadott két betű mindig ugyanazon a helyen szerepel.

- Pl. .Ú. É.
 fűrés
 bűvész

- csűrés
 műméz
 művész
 gyűlés
 műtét stb.

Ha már elfáradt a család vagy a társaság nyelve, vegyünk elő ceruzát, papírt, ollót, ragasztót... – rajzoljunk, fessünk, barká- csoljunk!

Készítsünk farsangi jelmezeket, szemüve- geket – itt a farsang ideje! Egyéb, ez idő tájt hasznos családi elfoglaltság lehet még a madáretető építés. A legegyszerűbb, ha egy lopótök vagy egy üres műanyag flakon oldalán kis ajtót vágunk a madárkákknak. Tegyük bele magvakat és szalonnabórt, majd helyezzük ki macskák által el nem ér- hető helyre.

Egyetlen alapszabályt azonban be kell tar- tanunk! Ha már elkezdtek az etetést, akkor folyamatosan, egészen a tél végéig etessük a kis szárnyasokat. Elvégre, ha már egyszer odaszoktak, akkor amíg fel nem melegszik a levegő, addig végig ugyanazon a helyen fogják keresni az ételmet.

Cibulkáné
 Velner Ilona

Rövidesen elkészül az új G épület

Több mint egy éve kezdődött el a Heim Pál Gyermekkorház G épületének újjáépítése. Eljutottunk oda, hogy a kivitelező Construm Kft. január 20-ra készre jelentette az épületet.

Elkezdődött a műszaki átadás, mely során remélhetően kevés hibát találunk az épületben és véglegesen a kórház birtokba veheti a szép, új, a gyerekek ellátását, a szülők fogadását kényelmesebbé tevő helyiségeket.

Az épület átadása nem jelenti azt, hogy elkezdődhet azonnal benne a gyógyító munka. Ahogy az építkezést, úgy annak berendezését is elsősorban a Heim Pál Kórház Fejlesztéséért Alapítvány finanszírozza nagyon sok cég és magánszemély adományából. Kívül-belül sok vidám szín fogadja majd a gyerekeket, a bútorokkal, berendezési tárgyak megválasztásával is szeretnénk elfeledtetni, hogy a gyógyítás időnként nem kelles beavatkozásai várják az ide érkezőket.

Még az első félévben megindul az új épületben a Belgyógyászati Osztályon, a Gasztroenterológiai és Nefrológiai Osztályon, az Alváslaboratóriumban és az Endoszkópiás Laboratóriumban a gyógyítás. Reméljük a vidám környezetben gyorsabban lesznek egészségesek kis betegeink.

Smrcz Ervin

**MOSOLY-
AKCIÓ!**

**EGÉSZSÉGES GYEREKMOSOLYÓKAT MOST ADÓJA
1%-ÁÉRT VEHET ÚGY, HOGY AZOK ÖNNEK EGY
FILLÉRJÉBE SE KERÜLNEK!**

MCCANN ERICKSON

**Heim Pál Gyermekkorház
Fejlesztéséért Alapítvány**

1% → 19650397-1-42

Előre is megköszönjük Önnek azt a két percet, amelyet arra szán, hogy személyi jövedelemadója 1%-át kis betegeink gyógyulásáért átutalja alapítványunk számlájára. www.heimpalkorhaz.hu